

פניני השבוע

יו"ל לע"נ הרה"ח רבי ברוך בענדיט ב"ר משה נחום ליכטנשטיין זצ"ל

משגיח רוחני דישיבת "שער אליעזר" קרעטשניף

בעזה"ת, פרשת נצו"י תשע"א

אתם נצבים היום וגו' (כ"ט – ט')

איתא בגמרא (חגיגה ט"ז) "איבריו של אדם מעידים בו שנאמר (ישעי' מ"ג – י) אתם עדי". והנה בעדים כתוב (דברים י"ט – י"ז) "ועמדו שני האנשים", לכן אמר "אתם נצבים" שאתם בעצמכם העדים.

(ישמח משה זיע"א)

הנסתרות לה' אלקינו והנגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת (כ"ט – כ"ח)
"הנסתרות לה' אלקינו" טעמי המצוות הן נסתרות והן רק לה' אלקינו, "הנגלות לנו ולבנינו עד עולם", אבל פעולתם וקיומם הם נגלים לנו ולבנינו עד עולם, כי אין קיום המצוה תלוי בטעמה, ועל כן עלינו "לעשות את כל דברי התורה הזאת", בכל מקום ובכל זמן, ואם לדעתנו נתבטל טעם אחת המצוות, מכל מקום הואיל וטעמן האמיתי של המצוה נסתר מאתנו, אין לנו רשאים לבטל שום מצוה.

(האברבנאל בשם הרמב"ם זיע"א)

הנסתרות לה' אלקינו והנגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת (כ"ט – כ"ח)
יש לפרש, הנה ידוע שיש שני זמנים לגאולה, זמן נסתר שידוע רק להש"ת מתי קץ הפלאות, וזמן גלוי לכל, כמו שידוע שאמר המשיח להבעש"ט הקדוש "היום אם בקולו תשמעו". וזה הפירוש "הנסתרות" זמן הנסתר הוא גלוי רק להש"ת לבדו, אבל "הנגלות" הזמן הגלוי, הוא לנו ולבנינו, וצריך "לעשות את כל דברי התורה הזאת".

(כתב סופר זיע"א)

ושב ה' אלקיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים אשר הפיצך וגו' (ל' – ג)
כעת בימי הרחמים והסליחות, כשחפץ האדם לשוב בתשובה שלימה, אלא שאין בכחו לשוב באמת על חטאיו ולבקש סליחה וכפרה על עוונותיו, אזי "ושב ה' אלקיך את שבותך", הש"ת יסייע לך לעשות תשובה ע"י "ושב וקבצך מכל העמים אשר הפיצך", שיקבץ ויאסוף את כל הרהורי התשובה שעלו בקרבך מעולם, ויאגדם ויצרפם לתשובה שלימה ומקובלת, וכל זאת, "כי ה' אלקיך שמה", שהש"ת מקבל את האדם כפי המצב בו הוא נמצא, כמו שנאמר בישמעאל, "באשר הוא שם" שהקב"ה דן אותו לפי מעשיו כעת, כך היום שרואה כי חפץ האדם לשוב, מיד מתעוררים רחמיו ומסייע לו לשוב באמת וסולח לו.

(כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א)

ומל ה' את לבבך ואת לבב זרעך (ל' – ו)

דורשי רשומות דרשו, את לבבך ואת לבב ר"ת אלול, רומז לימי הרחמים והסליחות המסוגלים למול את ערלת הלב ולשוב בתשובה שלמה אל הש"ת. אבל זאת רק בתנאי "זרעך" שהאדם עצמו גם יזרע וישקיע משהו בעבודת ה' ואז יעזור לו הש"ת ע"ד פתחו לי פתח וכו'.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

כי תשמע בקול ה' אלקיך לשמור מצותיו וגו' (ל' - י')

אומר הבעל הטורים "כי תשמע בקול ה' אלקיך לשמור מצותיו" בגמטריה "זה בקול דברי תלמידי חכמים". סיפר הרה"ק רבי יונן מראחמיסטריווקא זיע"א: פעם אחת ראה זקנו הרה"ק רבי דוד לייקעס זיע"א עגלה עם חסידים נוסעים, שאל אותם לאיזה רבי אתם נוסעים, ויענו כי הם נוסעים לחתנו הרה"ק רבי מרדכי מטשערנאביל זיע"א, ונהנה מזה ושאל אותם: האם אתם מאמינים ברבכם כמו שהיינו מאמינים ברבינו הבעש"ט הקדוש זיע"א? וסיפר להם שפעם אחת קידש הבעש"ט עם תלמידיו הקדושים את הלבנה, ואחר קידוש לבנה אמר הבעש"ט לתלמידיו שיתנו כל אחד מטבע זהב בשביל משקה, והם היו כולם עניים כידוע, ולא היה אצל אחד מהם אפילו פרוטה אחת, ואעפ"כ מחמת רוב אמונתם ברבם הקדוש כשאמר להם רבם שיתנו מטבע זהב, האמין כל אחד מהם כי מסתמא ימצא אצלו, והושיטו כל אחד את ידו לכיס שלו וימצאו כל אחד מטבע זהב ויתנו כדי לקנות משקה.

הקהל את העם אנשים והנשים והטף (ל"א - י"ב)

בגמרא (חגיגה ג' ע"א) מקשינו, בשלמה אנשים באים ללמוד, נשים באים לשמוע, וטף למה באו ומתריצין, כדי ליתן שכר למביאייהם, ע"כ. וקשה, למה באה הגמרא להקשות על הטף למה באו, אם אבותיהם ואימותיהם עלו לרגל, הרי ברור שמוכרחים הם להביא עמהם גם את הטף, וכי אפשר להשאיר אותם לבדם. וא"ל, שזה עצמו קושית הגמרא, טף למה באו, הכוונה להקשות, למה הוצרך התורה להזהיר ההורים להביא את טפם, הלא בע"כ בלי ציווי התורה גם יעשו זאת מעצמם, לזה תירץ הגמרא, "כדי ליתן שכר למביאייהם", הכוונה, לזה ציוותה התורה כדי שיהיו מצווים ועושים כדי להרבות שכרים, כי גדול המצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה.

(חידושי הרי"ם זיע"א)

הן בעודנו חי עמכם היום וגו' (ל"א - כ"ז)

איתא בגמרא (ברכות י"ח) "צדיקים שבמיתתם נקראים חיים", ולכן נאמר כאן "בעודנו חי עמכם" פירוש בעוד שהחיים שלי עמכם, ומלשון זה נמצאת למד שאחרי כן ג"כ חי, אלא שאינו עמהם.

(אור החיים הקדוש זיע"א)

פניני השבת

שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבא

אמרו חז"ל (שבת י"ב ע"א) הנכנס לבקר את החולה בשבת, אומר "שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבוא", ורבי מאיר אומר "יכולה היא שתרחם", ומפרש רש"י, יכולה היא שתרחם - אם תכבדוה מלהצטער בה. ע"כ, בדרך זו יש לפרש גם מה שאמרו חז"ל (שבת ק"ח ע"א) "כל המענג את השבת נותנים לו משאלות לבו", כל מי שמונע את עצמו בשבת מלזעוק בפה על מחסורו, מפני שהוא רוצה לענג את השבת שלא יהיו בה פרץ ולא צווחה, הקב"ה נותן לו "משאלות לבו" - המשאלות האלה החבויות בלבנו, שלא נזעקו החוצה, כדי לא לפגום בעונג שבת

(רמתיים צופים)